

دين اسلام دين شمشير نيست

لاکراه في دين

در (قبول و انتخاب) دين هيچگونه اکراه جاه ندارد

ايمان يک عقد، و پيمان و التزام قلبی و درونی است که انسان با اختيار خود آن را می پذیرد .
بدین اساس دين مقدس اسلام ايمان اجباري را قبول ندارد و پروردگار با عظمت ما انسان را آزاد گذاشته است تا با تحقيق دين را انتخاب کند . کسانیکه انتخاب کننده دين ناحق باشد آنرا کافر و کسانیکه قبول کننده دين حق باشد آنرا مؤ من مسمی می کند .

دين مقدس اسلام برای انتخاب دين قاعده و قانون را وضع نموده است که پایه و بنياد اين قانون در (آيه : ۲۵۶ سوره بقره) با ظرافت خاص بيان یافته است :

پروردگار با عظمت ما می فرماید : « لا اکراه فی الدين قد تبين الرشد من الغی ... » (الايه (اجبار و اکراهی در) (قبول دين) نيست ، چراکه هدايت و کمال از گمراهی و ضلال مشخص شده است .
شان زول آيه :

اين آيه در سوره بقره بوده و سوره بقره بعد از هجرت به مدينه آغاز گردیده است . وحی اين سوره زمان آغاز يافت که نظام اسلامی در حال شکل گيری و استحکام بود .

مفسرين میگویند : که اين سوره در باره مردی از اهل مدينه و از قبیله بنی سالم بن عوف ، در مورد شخص بنام « حصين » ، نازل شده است : قصه طوری است که : « حصين » که خودش مسلمان شده بود ، دو پسر داشت که نصرانی بودند و تا هنوز بدین اسلام مشرف نشده بودند .

اين مرد داستان را بحضور محمد صلی الله عليه و سلم عرض داشتند که يا رسول الله ! آیا میتوانيم آن دو را مجبور به قبولی دين اسلام کنم . چون آنان حاضر نيستند که غير از نصرانیت دين ديگری را بپذيرند؟! در جواب آيه شریفه « لا اکراه فی الدين ... » نازل شد .

همچنان برخی مفسرين در شان نزول اين آيه فرموده اند که : مردی از انصار غلامی داشت سیاه پوست بنام « صبيح » میخواستند او را به دين اسلام به زور مجبور سازند . در همین اثنا آيه « لا اکراه فی الدين » بر پیامبر محمد صلی الله عليه وسلم نازل شد و به « صبيح » و تمام مسلمانان هدايت داد شد تا در پيروش دين کوچکترین اجبار و اکراهی را بر مردم روا ندارند و فرمود : که انسان ها از کمال اختيار و آزادی برخوردار میباشند .

همچنان حضرت عمر رضی الله عنه پيره زن نصرانی را به دين مقدس اسلام دعوت کرد ؛ او در جواب گفت : « انا عجز كبيرة والموت اقرب الی » یعنی من پير زن بزرگسالی هستم که مرگم نزديک شده است ؛ چرا در اخر عمر خود مذهبم را رها کنم ؟ حضرت عمر رضی الله عنه بعد از استماع صحبت زن او را بر ايمان آوردن اجبار نه نمود ؛ بلکه اين آيه شریفه را تلاوت نمود که : « لا اکراه فی الدين » یعنی، در دين اجباری نيست» و در حقیقت بر پيروش ايمان زور و اکراه امکان ندارد .

دين مقدس اسلام ارتباط ايمان را با اعضای ظاهری نداشته ، بلکه ايمان و عدم ايمان را از اموری قرار داده است که ارتباط اساسی به خواست خود انسان و ميل و رضایت درونی او دارد . طوریکه خداوند متعال میفرماید : « وقل الحق من ربکم فمن شا عفیؤمن ومن شا عفلیکفر » (بگو : حق (همان چیزی است که) از سوی پروردگار تان (آمده) است (و من آن را با خود آورده ام و برنامه من و همه مؤمنان است) پس هرکس که میخواهد (بدان) ايمان بیاورد و هرکس می خواهد (بدان) کافر شود .) (الکهف : ۲۹)

قرآن عظیم الشان محمد صلی الله عليه وسلم را به اين حقیقت متوجه ساخته است که بر تو فقط تبلیغ دعوت واجب است و تو نمیتوانی بر مردم به گرویدن به اسلام اجبار کنی . « فأنت تکره الناس حتی یکنوا مؤمنین »

(یونس : آيه ۹۹) « آیا تو (ای پیغمبر !) می خواهی مردمان را مجبور سازی که ايمان بیاورند ؟ (اين کار نه صحيح و نه سودمند است و نه از دست تو ساخته است) . و باز در سوره (العاشیه) :

آيه : ۲۲ میفرماید : « لست علیهم بمسيطر » (تو بر آنان چیره و مسلط نيستی)

همچنان قرآن عظیم الشان در سوره الشوری آیه : ۴۸ میفرماید : « فان عرضوا فمأ ارسالنک علیهم حفیظاً ان علیک إلا البلاغ » (اگر (مشرکان از پذیرش دعوت تو) روی گردان شدند (باک مدار و غمگین مشو) چرا که ما تو را به عنوان مراقب و مواظب ایشان نفرستادیم . بر تو پیام باشد و بس .

همچنان قرآن عظیم الشان در (سوره مزمل آیه : ۱۹) میفرماید : « فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلاً » « پس هر کس که بخواهد (میتواند) راهی به سوی پروردگارش اتخاذ نماید »

در این آیه متبرکه جمله « من شاء » دلیل بر اختیار و آزادی انسان در انتخاب کفر و ایمان است . « انا هدیناه السبیل إما شاکراً وإما کفوراً » « ما راه را به انسان نشان دادیم ، خواه شکر گذار باشد (و پذیرا شود) ، یا (مخالفت کند و) کفران نماید . »

در آیات متذکره راه حق و باطل از یکدیگر مشخص شده است و انتخاب هر یک به دست خود انسان است ، او مجبور نیست و در عمل میتواند هر کدام از این راه را که بخواهد انتخاب کند ، لکن اگر راه حق و حقیقت را انتخاب کرد ، به جنت و سعادت ابدی دست می یابد و اگر راه باطل را انتخاب کرد ، به عذاب دردناک ، و جهنم و بدبختی عظیمی گرفتار خواهد شد .

قرآن عظیم الشان در بیش از (۱۲۰) آیه تاکید نموده است که اسلام بر اساس رضایت قلبی و آموزش محض انتشار یافته است و بعد از عرضه شدن اسلام بر مردم ، بر ای آنها صلاحیت عام تام داده شده است تا در پذیرش و رد دین آزاد باشند . بنابر همین منطبق بزرگ انسانی است که پیامبر محمد صلی الله علیه و سلم بعد از فتح مکه اهل مکه را به حال خود رها کرد و فرمود : « اذهبوا فأنتم الطلقاء » : بروید ، شما آزادیید و بعد از این فتح عظیم و سرنوشت ساز بر آنان ، کسی را به اسلام مجبور نکرد .

در تاریخ اسلام اتفاق نیفتاده که مسلمانان حتی یک نفر مسیحی یا یهودی به جبر و زور به قبولی دین اسلام مجبور کرده باشند .

دین اسلام یگانه دینی است که آزادی واقعی از قید اسارت و بندگی ، را برای انسان به ارمغان آورده است ، اساساً این آزادی همه انواع از استبداد و خود کامگی را در هم شکسته و بسیاری از قید و بند هایی که در جهان متمدن امروز وجود دارد آنرا از پای بشر باز نموده است .

پروردگار ما پیامبر اسلام را مبعوث ساخت تا مردم را از تمام قید و بندهایی که آنان را اسیر خود ساخته بود رهایی بخشد و تمام غل و زنجیر های استبداد ، هوا پرستی ، بندگی شکم و شهوت ، و ثروت ، مقام و قدرت طلبی را از بین برده ، و بشر را بسوی آزادی و واقعی هدایت و رهبری نمود .

علما و مفسرین دین مقدس اسلام آزادی را بدو دسته (آزادی تکوینی و آزادی تشریحی) تقسیم بندی نموده اند . آزادی تکوینی بدین معنی و مفهوم است که در نظام آفرینش ، انتخاب راه و عقیده جبر و اجبار وجود ندارد . و انسان به حسب خلقت اش موجودی دارای شعور و اراده بوده ، در انجام و ترک فعل و انتخاب و اختیار خود آزاد است . و در آزادی تشریحی ، هیچ کس حق استعلاء و برتری بر دیگری را ندارد ، و هیچ کس حق ندارد دیگری را غلام و برده و مطیع خود بسازد و اراده و عمل او را مالک شود و خواسته ها و یا عقیده خویش را برخلاف میل و رغبت او بر او تحمیل کند ، زیرا در نظام تشریح همه افراد جامعه بدون استثناء از حقوق مساوی برخوردارند و هیچ کسی حق مزیت و برتری را نسبت به دیگری ندارد .

ولی باید تذکر داد که در آزادی تشریحی تکالیف و قوانین شرعی متوجه انسان است و انسان در برابر این قوانین مسؤل است . این بدین معنی است که در آزادی تشریحی آزادی نامحدود نیست ، بلکه انسان موظف است در مسیر قانون شرعی و الهی حرکت کند و خروج و سر پیچی از آن ، خروج از بندگی الهی است ؛ که خروج از بندگی خدا ظلم به خویش است . « من یتعد حدود الله فقد ظلم نفسه » (کسیکه از حدود الهی تجاوز و سر پیچی کند به خود ظلم را روا داشته است) (طلاق : آیه ۱)

« ومن یعص الله ورسوله فقد ضلّ ضللاً لا یبینا » (احزاب : ۳۶) هر کس که خدا و رسولش را نافرمانی کند ، به گمراهی اشکاری گرفتار شده است »

بناً از نظر اسلام آزادی که خارج از مسیر حق و صراط المستقیم الهی باشد آزادی نیست ؛ بلکه قید و بندی به ظاهر آزادی است ، که دین اسلام بسیاری از انسانهای به ظاهر آزاد را برده می شمارد ؛ بردگانی که اسیر هوای نفس گشته اند و طعم شیرین آزادی واقعی را که در پرتو بندگی احکام الهی و سنت پیامبر اسلام حاصل میگردد نچشیده اند .

دين اسلام دين موعظه حسنه است و اين دين به پيروان خویش هدايت مي‌فرماید تا در نشر و تبليغ دين خط مشی حکيمانه را تعقيب نمايند و بر اساس حکمت ، گفتار نیک و کردار نیک مردم را به دين اسلام جلب و از جبر و اکراه جلوگیری بعمل آرند . « أدع إلى سبيل ربك بالحكمة والوعظة الحسنه وجادلهم بالتي هي أحسن » (النحل : ۱۲۵) « ای پیامبر: مردمان را با سخنان استوار و به و اندرزهای نیکو و زیبا به راه پروردگارت فراخوان و با ایشان با شیوه هر نیکو تر گفتگو کن »

بنابر همین سیاست الهی است : که پیامبر اسلام در اولین قانون مدینه ، بعد از هجرت قید کرد که یهودیها و مسلمانان باهم مشترک زندگی آرام را تشکیل می دهند . و به حق آنان در ماندن به دینشان اعتراف کرد . دين مقدس اسلام خود را حافظ و نگهبان ادیان آسمانی دانسته و وظیفه خود میداند که با دفاع از این ادیان برخیزد . زیر تضعیف ادیان گذشته موجب تضعیف دين مقدس اسلام و تضعیف اسلام موجب وهن و سستی سائر ادیان را در پی خواهد داشت . اسلام ، مهمترین دلیل ، بر سالت حضرت موسی علیه السلام و حضرت عیسی علیه اسلام بوده و هست و هر گونه خدشه در اصالت اسلام ، موجب خدشه در حقانیت آنان خواهد بود . « ودت طائفة من اهل الكتاب لو يضلونكم وما يضلون الا انفسهم وما يشعرون » (گروهی از اهل کتاب ، دوست دارند تا شما را گمراه کنند در حالی که جز خودشان را گمراه نمی کنند .)

حضرت عمر (رض) خلیفه دوم اسلام مسیحیهای ساکن بیت المقدس را امان داد گفت : « زندگی مسیحیها ، کلیساها و صلیبهای آنان در امان هستند به هیچ کس به سبب دینش ضرر نمی رسد ویر انجام کاری مجبور نمی گردد . »

ولی باتأسف باید گفت که در جهان امروزی ما : برخی از حلقات مذهبی تلاش ها و مجاهدات خویش را در تضعیف دين مقدس اسلام براه انداخته اند ، و به براه انداختن تبلیغات حتی برقرآن عظیم الشان و پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه و سلم نیز رحم نه نموده و بطور تمسخر آمیز به چاپ کاریکاتور های رسول مقبول بشریت مبادرت ورزیدند . و به تادیبه پول و امتیازات مادی تلاش میورزند تا مسلمانان را بخصوص مسلمانان کشورهای فقیر اسلامی از جمله در کشور عزیز ما افغانستان مسلمانان را به دین نصرانی جلب و جذب ، نمایند . ولی آنان با این عمل خویش ، خود آگاه به خود و ادیان آسمانی و ابراهیمی ضربه می زنند زیرا تضعیف اسلام ، به عنوان دینی واقعی و حقیقی که انسان را به سوی خالق مدبر و حکیم دعوت می کند ، تضعیف همه ادیان ابراهیمی بشمار خواهد رفت .

ما یقین داریم به جز « وما يضلون الا انفسهم وما يشعرون » به این عمل گمراه کننده بجز اینکه خود و نفس های خویش را فریب دهند نتیجه و ثمره دیگری را بدست نخواهند آورد .

ختم

مدیر مسؤل مرکز فرهنگی دحق لاره – جرمنی